

Sveriges Lärare

Medlemsblad - Stockholm - Nr 3, 2026 - juni

#NURÄCKERDET

Den 14 juni anordnar Sveriges Lärare en manifestation på Sergels torg i Stockholm. Det är Sveriges Lärare Botkyrka som tillsammans med norra distriktet, södra distriktet och Stockholm står bakom manifestationen.

Parollen #NURÄCKERDET fångar in många av de viktiga skolfrågor som vi vill lyfta inför årets val som t ex gruppstorlekar, reglerad planeringstid samt bekämpandet av marknadsskolan.

Talare:

Anna Olskog, Förbundsordförande i Sveriges Lärare

Ann Pihlo, Ordförande, Nationell skolformsförening för gymnasieskolan och vuxenutbildningen

Christian Liljeros, Vice ordförande, Sveriges Lärare Academedia

Fredrik Lundin, Ordförande, Sveriges Lärare Botkyrka

Maria Wiman, lärare och skoldebattör)

Manifestationen startar 11:00 på Sergels torg i Stockholm!

Kom och visa att vi är många som kräver förändring! #NURÄCKERDET

Sveriges Lärare

010-400 40 40 / sverigeslarare.se/kontakt

Shout Out

Kommande händelser att hålla koll på!

Juni 2026

- I början av juni - Sveriges Lärare Stockholm valkampanj i tunnelbanan drar igång! Håll utkik i tunnelbanans rulltrappa!
- 14 juni - Manifestation på Sergels torg, 11:00

Juli 2026

- 27 juli - 1 augusti: Stockholm Pride 2026! Kom till Sacos tält i Pride District för en pratstund eller för att få veta mer om dina rättigheter på jobbet!

Augusti 2026

- 1 augusti 10:30-12:00: Välkommen på frukostmingel och uppvärmning inför prideparaden tillsammans med Sveriges Lärare Stockholm. Föranmälan på sverigeslarare.se/pride
- 1 augusti 13:00: Prideparaden med Sveriges Lärare. Välkommen att gå i paraden och visa att du står upp för att alla ska kunna vara sig själva på jobbet! Samling: Norr Mälarstrand vid Sacos banderoll.

Skolformsförening - Förskola

Ombudsdagar för arbetsplats- och skyddsombud i Stockholms Stad,
16–17 april

Under två dagar i april samlade Skolformsförening Förskola sina arbetsplats- och skyddsombud för utbildning.

Under den första dagen fick ombuden ta del av en dragning av Sveriges Lärares andre vice ordförande, Pia Rizell. Pia informerade om utredningen "En likvärdig förskola av god kvalitet med obligatorisk språkförskola" som kommer att presenteras den 11 juni. Där utreds bland annat förslag till reglering av barngruppsstorlekar, reglering av personaltäthet och förutsättningar för en likvärdig förskola av god kvalitet. Pia informerade även om Sveriges Lärares politik för förskolan och om utredningen "Tid för undervisningsuppdraget" som nu läggs fram som proposition till riksdagen den 4 juni.

Elvira Köhler, utredare i Sveriges Lärare, fortsatte dagen med att berätta om demografin för förskolan, hur den påverkar både lärare i förskolan och förskolan i stort, samt att problematisera undervisningsbegreppet i förskolan. Tillsammans med ombuden gjordes detta med hjälp av svaren på en enkät som gjorts av Sveriges Lärare och vad som står i lagar, styrdokument och forskning.

Eftermiddagen dag ett avslutades med att Skolformsföreningen presenterade sitt arbete mot buller i stadens förskolor och att Farah Waly, huvudskyddsombud i Skärholmen och Förskoleförvaltningen, gick igenom implementeringen av budgetuppdraget med

arbetsskor och det kommande *Ramverket för PUT* samt genomförde ett pass om arbetsrätt.

Under dag två fick ombuden ta del av en utbildning om kollektivavtalade försäkringar och ersättningar, som huvudskyddsombudet i Hägersten-Älvsjö, Susann Stjärnfeldt höll i. Ombuden fick bygga på sina kunskaper kring de försäkringar och ersättningar som regleras i kollektivavtalet för att kunna ge bra vägledning till medlemmarna på arbetsplatsen. De fick information om *Möteskvarten*, en presentation som ombuden kan använda sig av ute på förskolorna för att sprida kunskap om *Försäkringsguiden*.

Dag två avslutades med en dragning av Elin Vedestig, huvudskyddsombud i Norra innerstaden, och Sussanne Kling, huvudskyddsombud i Järva, om lön. Första delen handlade om hur löneprocessen går till generellt i staden och vad som behöver tas hänsyn till i avtal och regler. Den andra delen gick mer in på hur vi som lärarprofession kan synliggöra och uppmärksamma våra chefer på våra resultat och prestation, och hur vi kan göra det systematiskt under hela året, inte bara i samband med samtalen kopplade till lönerevisionen.

Vi i Skolformsförening förskola vill tacka alla våra engagerade arbetsplats- och skyddsombud för att ni deltog under dessa dagar.

Tillsammans är vi starka!

Skolformsförening - Förskola

Nu säkras minst fem timmar pedagogisk utvecklingstid – det behövs för god undervisning

Ramverk PUT för lärare i förskola

I april klubbades ramverket om pedagogisk utvecklingstid (PUT) för lärare i förskola i genom på stadens förskolenämnd. Redan från höstterminen implementeras det i stadens förskolor.

Vad innebär ramverket för lärarna i förskolan?

- 5 timmar planeringstid i basnivå per lärare
- Tiden ska ha direkt anknytning till undervisningen
- Dialog mellan rektor och varje enskild lärare om förutsättningar för uppdraget är viktig för att säkerställa att tiden är tillräcklig.

Det är ett märkligt mönster i svensk förskola: undervisningen ska hålla hög kvalitet, men tiden för att planera, följa upp och utveckla den behandlas fortfarande som något man kan flytta på, låna till annat eller ta bort när organisationen blir pressad. I Stockholm har många lärare i förskolan länge haft rätt till planeringstid i någon form. Problemet har varit att den alltför ofta försvunnit, styckats upp eller använts till sådant som inte hör till undervisningsuppdraget.

Det är mot den bakgrunden stadens nya ramverk för pedagogisk utvecklingstid ska förstås. Ramverket är viktigt både för att det anger en basnivå och för att det tydligt markerar något som professionen länge vetat: undervisning av god kvalitet kräver avsatt tid för planering och uppföljning.

Nu säkras minst fem timmar pedagogisk utvecklingstid per vecka och förskollärare i staden. Ramverket tydliggör också vad tiden ska användas till: planering, uppföljning, utvärdering, utveckling och dokumentation av det pedagogiska arbetet. Tiden ska vara schemalagd, varje tillfälle ska vara tillräckligt långt för sammanhållet arbete, och om man inte har kunnat ta ut tiden ansvarar rektor för att den kompenseras i närtid. Utvecklingstiden får inte användas till arbetsuppgifter som inte är direkt relaterade till undervisningsuppdraget.

I många verksamheter har planeringstid redan funnits på pappret, men den har fått ge vika när bemanningen blivit skör eller dagen inte gått ihop. Den har också alltför ofta fyllts med annat som t ex APT, informationsmöten, bemanningsfrågor, administrativa avstämningar,

materialbeställningar, praktisk samordning eller annat som behöver göras men som inte är undervisningsplanering. När pedagogisk utvecklingstid används på det sättet försvinner inte bara tiden. Själva läraruppdraget tunnas ut.

Planering, uppföljning och utveckling av undervisningen ska ske inom ramen för arbetstiden – inte pressas in under sena eftermiddagar eller obetald fritid.

Barnen förlorar inte på att lärare i förskolan får skyddad tid för sitt undervisningsuppdrag. Barnen förlorar när den tiden går bort, delas upp eller används till annat. Pedagogisk utvecklingstid behöver ses som en del av själva kärnverksamheten och undervisningens kvalitet – inte som en extra förmån för personalen vid sidan av.

Det här gäller inte bara Stockholm utan villkoren för lärare i förskolan i hela landet, och handlar ytterst om barns rätt till undervisning av god kvalitet oavsett postnummer. När riksdagen nu ska ta ställning till ett nationellt förslag om tid för undervisningsuppdraget är det en möjlighet att slå fast att planering, uppföljning och utveckling inte är ett lokalt önskemål, utan en självklar del av undervisningen i förskolan. Då duger det inte med formuleringar som bara låter bra på pappret – rätten till tid måste märkas i varje lärares schema och i varje barngrupps vardag.

Stockholms nya ramverk för pedagogisk utvecklingstid är därför ett steg i rätt riktning. Det definierar vad tiden är till för, slår fast att den behöver skyddas och tydliggör att den är nödvändig för att undervisningen ska hålla god kvalitet.

Nu krävs också rektorer som värnar tiden i den dagliga planeringen, huvudmän som följer upp att den tas ut – och politiker, både lokalt och nationellt, som är beredda att ta ansvar när den inte gör det. Ska vi mena allvar med barns rätt till likvärdig utbildning i förskolan måste vi också mena allvar med lärares rätt att få tid att planera, följa upp och utveckla den undervisning de ansvarar för. Allt annat är att kräva kvalitet utan att ge de nödvändiga förutsättningarna.

Annamaria Olsson Lindau, HSO/FO
Kungsholmen, Skolformsförening förskola

Skolformsförening - Grundskola

”Hot, slag och sparkar är vardag för lärare – Regeringen måste agera!”
När hot och våld i skolan inte syns i statistiken sviker systemet skolpersonalen, skriver fem företrädare från Sveriges Lärare.

Under det senaste året har drygt 3000 hot- och våldsincidenter mot skolpersonal rapporterats i kommunernas interna incidentrapporteringsystem i Stockholm, Nacka och Huddinges kommunala grund- och gymnasieskolor. Siffran visar på ett allvarligt arbetsmiljöproblem. Det finns dessutom skäl att anta att mörkertalet är betydande, då långt ifrån alla händelser rapporteras.

Särskilt utsatt är personal på lågstadiet, inom fritidsverksamheten och inom anpassad grund- och gymnasieskola. Där handlar det inte om enstaka händelser, utan om återkommande hot, slag, sparkar, bett, kastade föremål och andra våldsamma situationer som påverkar både fysisk och psykisk arbetsmiljö.

Enligt Arbetsmiljöverkets rapport 2024, på uppdrag av regeringen, rapporterades 1203 allvarliga händelser kopplat till hot och våld i skolmiljö 2023, det i hela Sverige. Vid en nyligen genomförd utbildning arrangerad av Sveriges Lärare beskrev representanter från Arbetsmiljöverket läget som allvarligt och att det var ”mörka siffror”.

De redovisade statistik över antalet anmälda allvarliga arbetsolyckor och tillbud kopplade till hot och våld i skolan, där anpassade skolformer framträder som särskilt utsatta, medan grundskolan hamnade långt ned i statistiken. Bilden som presenterades var en ofullständig och felaktig bild av verkligheten. Utifrån våra egna incidentrapporteringsystem borde svensk grundskola ligga högst upp på listan i antal anmälda allvarliga händelser. Ett grundläggande problem är att dagens anmälningssystem och vägledningar inte i tillräcklig grad fångar upp den typ av hot och våld som skolpersonal dagligen utsätts för nationellt.

På Arbetsmiljöverkets och Försäkringskassans gemensamma anmälningssida för arbetsskador; anmalarbetskada.se, ligger fokus i hög grad på allvarliga fysiska skador såsom frakturer, större blödningar och inre skador. Det signalerar att återkommande hot, slag, sparkar och psykisk utsatthet inte alltid behöver anmälas vidare som allvarliga arbetsolyckor eller tillbud.

Hot och våld på en arbetsplats ska *aldrig normaliseras* och det får inte bagatelliseras om

att det är barn som utsätter vuxna. Oavsett om förövaren är en elev i förskole- eller lågstadieålder eller en äldre elev är det alltid att tolka som allvarligt.

När hot- och våldsincidenter inte anmäls fullt ut till Arbetsmiljöverket blir *statistiken missvisande*, vilket i sin tur försvårar rätt riskbedömning, riktade arbetsmiljöinsatser och politiska prioriteringar. Om skolans faktiska våldsutsatthet synliggjordes bättre för myndigheten för arbetsmiljö skulle beslutsfattare få ett betydligt mer korrekt underlag. Det skulle skapa bättre *förutsättningar för förebyggande arbete*, resursfördelning och stöd till skolor med särskilt stora utmaningar.

Därför behövs nu *konkreta åtgärder*. För det första bör regeringen tillföra *resurser* till Arbetsmiljöverket för att stärka myndighetens kapacitet att hantera anmälningar om hot och våld i skolan samt utökade *inspektioner*. Vi föreslår att det inrättas en *egen enhet* på myndigheten kopplad till svensk skola. En sådan enhet skulle kunna fokusera på de stora utmaningar som svensk skola har när det kommer till hot- och våldsproblematik. Åtgärderna rimmar väl med de problem vi ser i samhället, med gängvåldet och tidig rekrytering som i många fall sker i och kring skolan.

För det andra bör vägledningarna för arbetsskadeanmälan skyndsamt *förtydligas*, så att det klart framgår att hot och våld alltid ska tas på största allvar och *anmälas korrekt*, alltså som allvarlig arbetsolycka eller allvarligt tillbud. Skolan är en av samhällets viktigaste arbetsplatser. Allt börjar i skolan. Först när problemen med hot och våld synliggörs fullt ut kan de också åtgärdas.

Simon Sandström Styrelseledamot, samordnare hot och våld, Sveriges Lärare Stockholm
Britt-Marie Selin Ordförande Sveriges Lärare Stockholm
David Gustafsson Ordförande Sveriges Lärare Stockholm
Pablo Mendoza Ordförande Sveriges Lärare Huddinge
Roger Wickman Ordförande Sveriges Lärare Nacka

Skolformsförening - Grundskola: modersmål

Lyckan står de fackliga bi

Vi kan faktiskt slå oss lite för bröstet och fira en facklig framgång på Språkcentrum!

Arbetsgivaren har uppdaterat Cosafe-appen så att den nu fungerar även för modersmållärare. Dessutom har vi fått eSIM-kort till våra iPads, så att vi kan surfa även när vi reser från en skola till en annan och lämnar Stockholms interna wifi-täckning. Facket stod på sig i den här frågan – och till slut gav det resultat.

Framför allt har vi lyckats höja säkerheten för modersmållärare som ofta arbetar ensam på skolorna efter att övrig personal har gått hem.

Arbetsgivaren lyssnade också på den fackliga kritiken kring projektet med sambeställning av modersmål i stadsdelar och valde klokt nog att trycka på paus. Beslutet blev att avvakta ett läsår för att ge utrymme till bättre förberedelser. Vi hade kontakt med SvL Göteborg, där man testat samordnade modersmålsundervisningsgrupper i grundskolan. Deras utvärdering av förändringen var kritisk – och den delade vi vidare till arbetsgivaren på Språkcentrum i Stockholm, som hade liknande planer på att genomföra detta. Sveriges Lärare har tydligt pekat på riskerna och utmaningarna, och frågan diskuterades även i FVG. Resultatet? Vi lyckades övertyga arbetsgivaren att tänka om och skjuta planerna på framtiden. Ännu ett bevis på att fackligt nätverk och envishet lönar sig.

På Språkcentrum står vi inför förändringar. Två biträdande rektorer kommer att avtäckas, och två nya kliver in. Dessutom ska en tidigare vakant chefstjänst tillsättas.

Nu till något både fint och lite vemodigt: Vi ska avtacka en verklig legend inom modersmålsgruppen – Paul Savage. Efter över tio år som ombud går han i pension i sommar. Paul har varit med om fler skolreformer och fackliga omorganisationer än de flesta av oss ens vill räkna. Personligen vill jag tacka honom för all vägledning, tålmod och stöd när han

lotsade in mig i det fackliga arbetet. Paul, min fackliga guru och vän – du kommer att vara saknad! Men helt slipper vi honom inte (som tur är). Han fortsätter som aktiv pensionär i valberedningen. En gång facklig – alltid facklig!

Framåt tar jag, Tareq Khan, tillsammans med Lara Jarrah ansvar för cirka 250 medlemmar på Språkcentrum. Vår ambition är tydlig:

- Att bygga en aktiv och välfungerande lokalombudsverksamhet, med kunniga ombud inom arbetsmiljö och arbetsrätt.
- Tillsammans ska vi stå starka i samverkan med arbetsgivaren och arbeta för en sund och hållbar arbetsplats.

Vår fackliga vision för Språkcentrum bygger på demokrati, delaktighet, utbildning och engagemang – allt för att förbättra arbetssituationen för våra medlemmar. Sveriges Lärare gillar ju, som vi vet, att förändra läget!

Och framtiden för Språkcentrum? Ja, den frågan fortsätter att surra – både i mötesrum och korridorer. I tider av lågkonjunktur och ett hårdare politiskt klimat har verksamheten till och med blivit en måltavla i valdebatten. Fyra fackliga företrädare från Sveriges Lärare svarade nyligen på detta genom en debattartikel i Aftonbladet, där man kritiserade ett partis valflask om att stoppa finansiering av modersmålsundervisning i arabiska. Artikeln fick stort genomslag, beröm för sina argument – och plockades till och med upp på Aftonbladets ledarsida. Inte illa för lite hederligt, solidariskt fackligt arbete!

https://www.aftonbladet.se/ledare/a/K8LW5y/vi-ska-inte-lagga-en-krona-pa-sd-s-populistiska-forslag?fbclid=IwY2xjawR1TCFleHRuA2FlbQIxMOBzcnRjBmFwcF9pZBAyMjIwMzcxNzg4MjAwODkyAAEehCWazXUzVvJhImfn7XSZNRw0xIZAM9bF6oBorgqnEFQr2UzD_IQZAAz0KO_aem_REd5UYNL0hKHwquaYx3Tsg
Ha en trevlig facklig sommar

Kan inte uppfattas som något annat än rasism

Ansvarslöst avskaffa modersmålsundervisningen

”Lägga miljarder på att lära barn arabiska?” och ”I Sverige ska elever lära sig svenska, inte arabiska.” är citat tagna från

Sverigedemokraternas sociala medier, senast i mars. Att avskaffa modersmålsundervisningen är ett återkommande politiskt förslag från Sverigedemokraterna, detta trots att den [statliga utredningen \(SOU 2025:9\)](#) visar att det saknas belegg för negativa effekter på integrationen eller elevernas studieresultat.

För det första visar forskning tydligt att modersmålsundervisning inte står i motsats till svensk språkutveckling. Forskarna Natalia Ganuza, doktor i språkvetenskap/ lingvistik, och Christina Hedman, professor i svenska som andraspråk, har undersökt sambandet mellan modersmålsundervisning och utvecklingen av ordförrådet och läsförmågan hos elever med utländsk bakgrund. Studien visade att elever som deltog i modersmålsundervisning fick bättre resultat på tester avseende läsförmåga och ordförråd än elever som inte deltagit i modersmålsundervisning.

Forskarna kunde också identifiera ett positivt samband mellan elevernas läsförståelse på modersmålet och på svenska. I utredningen [På språklig grund \(SOU 2025:9\)](#) blev slutsatsen att ”Negativ påverkan från flerspråkig undervisning eller modersmålsundervisning inte påvisats i några studier.” Att som politiskt slagträ ställa språk mot varandra är inte bara förenklat och populistiskt, det är direkt missvisande.

För det andra handlar modersmålsundervisningen om rättigheter och långsiktighet. Enligt [Institutet för språk och folkminnen](#) talas närmare 200 språk i Sverige. Enligt [Skolverket](#) deltog 178 000 svenska barn i modersmålsundervisning 2024. Rätten att utveckla sitt modersmål är inte bara en pedagogisk fråga, utan också en del av ett större samhällsansvar kopplat till språk, identitet och kunskapsutveckling. Skolan ska vara en plats där elever får bästa möjliga förutsättningar att lyckas, samtidigt som de ska kunna vara stolta

över sin bakgrund. Då behöver vi använda de verktyg som fungerar för att nå dessa mål, inte avskaffa dem.

För det tredje handlar detta om arbetsmarknaden. Enligt Skolverket fanns det drygt 5 500 modersmåls lärare i Sverige 2024. Att avskaffa modersmålsundervisningen skulle därför innebära ett omfattande bortfall av tusentals faktiska arbetstillfällen. Majoriteten av modersmåls lärarna har internationell bakgrund. Att föreslå reformer som slår undan benen för tusentals utbildade personer med utländsk härkomst och samtidigt tala om vikten av en fungerande integration är svårt att få ihop. Paradoxen i Sverigedemokraternas förslag blir här extra tydlig.

Att godtyckligt använda utbildningsfrågor som slagord i den politiska debatten är förkastligt. Sverigedemokraternas fokus på arabiska i sociala medier kan inte annat än uppfattas som populism och rasism, särskilt då de helt saknar stöd i statens offentliga utredning om modersmålsundervisning. Drygt 46 000 elever i svensk skola har i detta nu modersmålsundervisning i arabiska, resterande dryga 130 000 utbildas i andra modersmål, allt från polska, ryska och serbiska till vietnamesiska, hindi och bengali.

Att avskaffa modersmålsundervisningen vore inte bara ett pedagogiskt misstag. Det vore ett beslut som försvagar svensk skola, landets arbetsmarknad och hela samhällets långsiktiga sammanhållning.

Simon Sandström, lärare i svenska, styrelseledamot, Sveriges Lärare Stockholm
Pablo Mendoza, lärare i svenska, ordförande, Sveriges Lärare Huddinge
Tareq Khan, modersmåls lärare i bengaliska, styrelseledamot, Sveriges Lärare Stockholm
Hamit Atmaca, modersmåls lärare i turkiska/ gymnasiesamordnare, Språkcentrum, arbetsplatsombud, Sveriges Lärare Huddinge